

BUNGE NAVY CUP

Östersjö-Mästerskap i Fälttävlan – Baltic Cup

**Fårösund
20-24 juli**

Ridhästar klass I, Young Riders klass II, Ponny klass III
Kronprinsessan Victorias Cup klass III

Deltagarländer: DANMARK • ESTLAND • FINLAND • LITAUEN • NORGE • SVERIGE

**Det här är
fälttävlan**

SIDORNA 4-5

**Norra
Gotlandsveckan**

SIDORNA 8-9

**Terrängbanan
i Bunge Navy**

SIDAN 12

**Ridsporten
på Gotland**

SIDAN 14

Nu är det Norra Gotland som gäller

Fjölårets stora succé, Bunge Navy Cup fortsätter i år med ett alldeles nytt mästerskap, Östersjömästerskapen i fälttävlan (Baltic Cup). Tävlingsarna avgörs under vecka 29 då också en mängd andra evenemang genomförs på Norra Gotland, tornerspel, kvällskonsert, sommarnattsmusik, kappsegling, museispel, barnteater, sojdesbränning, musikgudstjänst m.m.. Allt detta kallas "Norra Gotlandsveckan". Det finns alltså all anledning att styra kosan mot norra delen av ön för att ta reda på vad nordergutarna hittat på.

PROGRAM

20/7	kl 13	Invigning – fri entré Tornerspel, dressyruppvisning, en av landets främsta handikppryttare, gotländska ungdomsryttare och tal av chefen för marinen.
21/7	kl 10	Dressyr kl III
22/7	kl 10	Dressyr kl I och II
23/7	kl 9	Uthållighets-prov med terrängritt startordning: kl III, kl II, kl I.
24/7	kl 10	Hoppning/Prisutdelning samtliga klasser

Kör väg 148 mot
Fårösund,
skylt efter
Bunge-
museet

Rutger Bandholtz

Premiär-tävlingen blev succé

Rutger Bandholtz, löjtnant på KA 3, är kapabel att leda en häst men har aldrig suttit på en. Han visste knappt vad fälttävlan var när han tog på sig arbetet att vara tävlingsledare för Bunge Navy Cup. Trots det blev premiärtävlingen i Bunge en arrangörmässig succé.

Rutger Bandholtz leder tävlingskommitténs arbete, på uppdrag av chefen för marinen.

– Hade jag vetat vad det gick ut på när jag tackade ja hade jag nog tänkt mig för både en och två gånger, sa Bandholtz i en intervju i Gotlands Tidningar i december.

Tungt lass

Det är ett tungt lass han drar, Bandholtz. Det är arbetet på KA 3, den egna gården och höskörden samt de sista förberedelserna inför tävlingen.

Arbetet med tävlingen motsvarar ett halvtidsjobb, arbete som delvis sker på arbetstid, delvis på fritid. Familjen och gården har kommit i kläm i två år, därför är det sista året som Bandholtz leder tävlingskommitténs arbete.

90 ekipage

Innan Bandholtz avgår står han inför en sista utmaning, genomförandet av årets tävling. Redan under andra året testas organisationens kapacitet fullt ut. I fjol startade ett sextio-tal ekipage, i år är 90 ekipage anmälda.

– Till nästa år har vi sökt EM för juniorer, en tävling där antalet deltagande länder väntas bli större än i år.

Vad händer 1996, -97, -98...? Framtiden för Bunge Navy Cup är spännande.

"Vi behövde göra något för norra Gotland"

Peggy Lodnert, gotländsk fälttävlansentusiast, och Björn Kastenman, banarkitekt, reste till norra Gotland för att leta efter lämplig mark till en debutantbana för fälttävlansryttare.

Av en slump föll deras blickar på det gamla flygfältet i Bunge. I samma ögonblick vidgades deras planer.

Anders Hammarskjöld, dåvarande chef på GK/KA 3, kunde inte motstå lodnerts entusiasm och Kastenmans sakkunskap. Ett år senare var den internationella banan i Bunge färdigställd.

Marinen tog på sig kostnaderna för färdigställandet av banan. Därefter bildades en stiftelse med GK/KA 3, Gotlands Kommun och Gotlands Ridsportförbund som huvudmän. Stiftelsen har ansvaret för anläggningen och skall se till att en tävling arrangeras varje år.

Bunge Navy Cup var marinens största enskilda

PR-evenemang förra året.

Varför arrangerar marinen en ridsporttävling? – Marinen har, liksom övriga försvarsgrenar, en mängd resurser som inte endast kan utnyttjas i ofred. Bungefältet visade sig kunna merutnyttjas även för andra verksamheter än de vi i marinen normalt sysselsätter oss med, säger tävlingsledare Rutger Bandholtz.

Överste Anders Hammarskjöld hade ett mycket stort intresse av att utveckla norra Gotland. Han såg Bungefältets möjligheter.

Marinens guldklimp

– Hammarskjöld övertalade dåvarande chefen för marinen, amiral Dick Börjesson, att verksamhet som ger god marin PR inte nödvändigtvis måste ske i Stockholmsområdet, berättar Bandholtz.

– Jag hoppas att chefen för marinen inser vil-

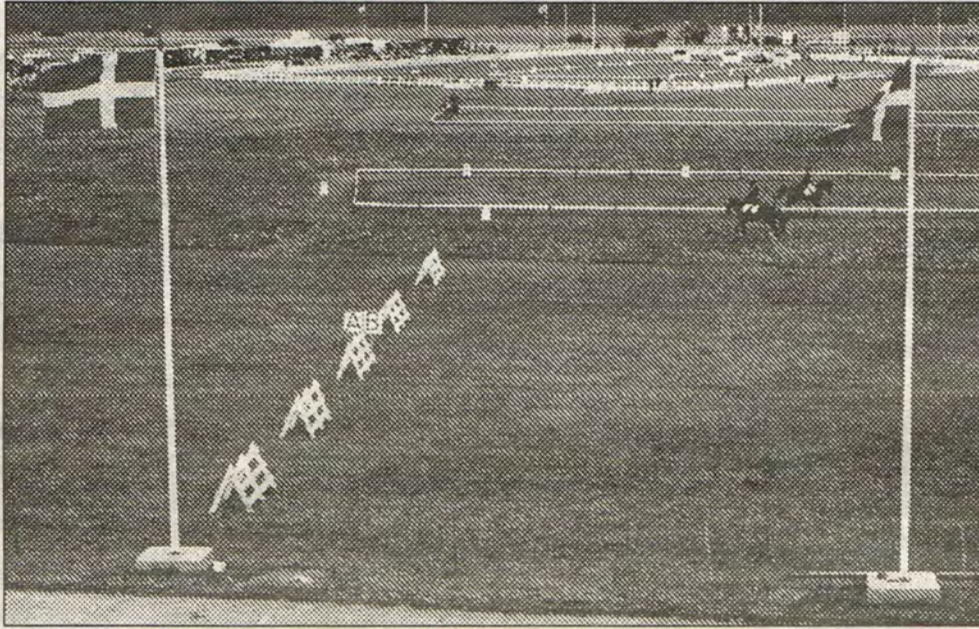

Foto: JAN SCHÖNBERG

En stiftelse bestående av KA 3, Gotlands Kommun och Gotlands Ridsportförbund skall ansvara för att en tävling arrangeras i Bunge varje år.

1994 ÅRS TÄVLINGSKOMMITTÉ:

<u>Ordförande:</u>	Rutger Bandholtz.
<u>Tävlingsansvarig:</u>	Peggy Lodnert.
<u>Banarkitekt:</u>	Björn Kastenman.
<u>Teknisk delegat:</u>	Anthony McPehrson.
<u>Ledamöter:</u>	Ingrid Alvarsson, Karin Mattsson, Maria Tevell, Agneta Boman, Hans och Eva Wiklund, P O Håkansson, Peter Nerén, Olof Artéus och Ted Ljungqvist.

Anders Hammarskjöld

ken guldklimp Bunge Navy Cup är och att marinen fortsätter som huvudsponsor, på samma sätt som armén stödjer Gotland Grand National.

– Jag hoppas också att alla gotlänningar inser att den här tävlingen kommer att vara viktig för Gotland många år framöver, avslutar Bandholtz.

Ett av Hammarskjölds syften med tävlingen var att få samhället på norr att leva upp.

– Vi behövde göra något för norra Gotland, sa Hammarskjöld.

Detta har man verkligen lyckats med. I år bildar alla kringarrangemang "norra gotlandsveckan" med ett stort antal aktiviteter.

Fyller stort tomrum

Tävlingen var inte bara välbehövlig för norra Gotland, den fyllde också ett stort tomrum inom svensk fälttävlanssport. Det har inte tidigare funnits en internationell tävling i Sverige på denna, lite lägre, nivå. I Bunge kan nya förmågor prövas i internationell konkurrens.

I samband med årets tävling kommer Anders Hammarskjöld att belönas med Svenska Ridsportförbundets förtjänstplakett. Han får den för att han tog initiativet att bygga den kompletta fälttävlansanläggningen.

200 funktionärer

Genomförandet av tävlingen i Bunge kräver att ett stort antal funktionärer ställer upp och arbetar.

Behovet av funktionärer är störst under lördagens uthållighetsprov. Då behöver Peggy Lodnert, ansvarig för uthållighetsprovet, drygt 200 personer till sin hjälp.

Arbetsuppgifterna är främst att vara hindervakter och kontrollanter längs terräng- och distansbana. Bland funktionärerna finns 30 signalister från Försvarets Radioorganisation som sköter rapporteringen från de olika hindrena.

Norra Gotlands Ridklubb, NGR, är den officiella arrangören. Klubbens medlemmar, och medlemmar från öns övriga ridklubbar, ställer upp mangrant.

Färösunds GoIK ansvarar för lunchserveringen på tävlingsområdet.

Förra året arbetade många värnpliktiga som funktionärer. I år har man trappat ner något på antalet värnpliktiga. Deras arbetsuppgifter är främst bevakning av stallarna.

Tävlingen innebär också att det krävs extra bevakning av skyddsområdena på norr.

BUNGE NAVY CUP-TIDNINGEN

■ Uppdragsgivare: Bunge Navy Cup-kommittén ■ Redaktion: Ted Ljungqvist och Maja Horwitz (text och foto) ■ Produktion: GT annonsproduktion ■ Tryck: GFT, Visby ■ Distribution: PS distribution

Färösunds
Radio & TV
 RADIO • TV • FOTO
 MOBILTELEFONER
 MARINELEKTRONIK
 SPORTFISKE
 KONTORSMATERIEL
 FAXAR • SERVICE
 TELEFONER
 UTHYRNING
 Tel. 22 15 40

Lebbes päls
PÄLSVAROR
SKINNVAROR
GOTLÄNDSKA
SOUVENIRER
 Vid vägkorsningen
 till Sudersand
 Tel. 0498-22 37 54

Färösunds Bio
Roy
 Kronhagsvägen 11 tel 22 12 13
 17/7 -7/8 Visas bland annat:
MAVERICK, SUNES SOMMAR,
SCHINDLERS LIST, PIANOT,
NAKNA PISTOLEN 33 1/3,
STOCKHOLM MARATHON,
SISTA DANSEN, ALADDIN,
THE SNAPPER, PELIKANFALLET
LIGHTNING JACK
 Filmprogram finns vid biografen.
 Välkomna!

Välkommen till din
Redovisningsbyrå på norr

- Löpande bokföring
- Redovisning av skatter och avgifter
- Årsbokslut och deklarationer
- Fakturering
- Skriv- och faxservice
- Kopiering
- Reklam

Ekonomiverksta'n
 Färösund • Tel 22 10 25 • Fax 22 10 80

I fälttävlan gäller det att

Fälttävlanssporten kan betraktas som ridsportens motsvarighet till friidrottens mångkamp. Det gäller att vara bra på flera olika moment.

De moment som ingår i en fälttävlan är dressyr, uthållighetsprov och banhoppning. Tävligen i Bunge är en tredagarstävling där ett moment avgörs varje dag.

Stora framgångar för svenskar

Fälttävlan är ursprungligen en militär sport, ett utomordentligt sätt att testa arméhästarnas mod och uthållighet. Efter andra världskriget öppnades tävlingarna även för civila ryttare. Efter ytterligare ett decennium öppnades tävlingarna även för damer.

Sverige har nått flera riktigt stora framgångar genom åren. Nämnas kan Petrus Kastenmans OS-guld på Illuster i Stockholm 1956 och Jan Jönssons OS-brons på Sarajevo i München 1972.

I början av 90-talet tog de svenska framgångarna fart igen. Anna Hermann tog två internationella segrar, 1991 och 1992, och Peder Fre-

driesson vann en internationell tävling 1992.

Förra året vann det svenska laget guld i EM i Achselschwang. Anna Hermann var en av ryttarna i laget. Hon kom dessutom fyra i den individuella tävlingen.

Hermann är svensk fälttävlans stora affischnamn för närvarande. 1993 rankades hon fyra i världen.

Svensk fälttävlanssports framgångar de senaste åren lovar gott inför sommarens ryttar-VM i Haag, visst har svenskarna medaljchanser!

FOTO: MAJAHORWITZ

UTHÅLLIGHET

Under lördagen avgörs uthållighetsprovet som består av fyra olika faser. Den första fasen är ren uppvärmning, ekipaget travar och galopperar ca fyra kilometer i ett lugnt tempo, 220 meter per minut.

Under fas B, steeplechasen, testas hästens snabbhet. I ett mycket högt tempo, 640 meter i minuten, skall 2,2 kilometer avverkas. Längs vägen finns åtta hinder som övervinns i högt tempo. Steeplechasen påminner om ett galopplopp, men ekipagen är ensamma på banan.

Under den tredje fasen får ekipaget chans att återhämta sig. Hästens puls skall återgå till ett normalt arbetsvärde och mjölksyraskulden skall betalas tillbaka. Åtta kilometer rids i travtempo, därefter väntar tio minuters

paus med veterinärbesiktning och det verkliga eldprovet, terrängritten.

Terrängbanan är 4,7 kilometer lång och består av 22 hinder med 30 språng. Tempot är något lägre än under steeplechasen, 520 meter i minuten. Det går inte att hålla ett lika högt tempo över dessa hinder.

Flera av hindrena kan ridas på alternativa sätt. Den snabbaste vägen är svårast, de lättare vägarna skall ta betydligt längre tid. För ryttarna gäller det att väga tidsvinsten mot risken. En vägran i terrängen ger 20 straffpoäng, varje överskriden sekund ger 0,4 straffpoäng.

För ponnyekipagen är uthållighetsprovet inte lika krävande. De rider endast fas A och D.

FOTO: MAJA SUSLIN

DRESSYR

Tävlingen inleds med att ekipaget visar upp ett dressyrprogram för tre domare. Programmet innehåller inga svårare rörelser.

Svårigheten för fälttävlansryttaren är att hästen är tränad och fodrad för att släppa loss all sin energi under det uthållighetsprov som följer dag två. Trots att det spritter av energi i hästen skall den visa att den är lydig och väriden.

Hästen måste vara snabb och uthållig

Fälttävlanshästen måste vara snabb, uthållig och modig. Hästar i internationell fälttävlan är oftast fullblod (galoppörer). Andra hästar har svårt att klara de tempon och distanser som gäller i internationella sammanhang.

Hästen måste kombinera en rad olika egenskaper, den skall vara snabb och explosiv under terrängritten men lugn i temperamentet under dressyren. Den skall också ha goda gångarter, stor hoppförmåga och hållbar fysik.

Ryttaren måste liksom hästen vara mycket vältränad och modig.

Självklart är att ryttaren måste vara en god allroundryttare som behärskar både dressyr

och hoppning.

En trolig egenskap hos fälttävlansryttaren är att han eller hon är en ambitiös och träningsvillig person.

Det krävs två timmars träning per dag när fälttävlanshästens kondition skall byggas upp och som vid andra former av mångkamp är det mycket att träna på.

Sist men inte minst är det viktigt att ryttaren är en riktig "hästkarl", att han eller hon har de kunskaper om hästens fysik och psykologi som krävs för att kunna ta fram det bästa ur hästen.

TACK!

Att genomföra en tävling som Bunge Navy Cup är ett JÄTTE-projekt. Många personer är delaktiga. Utan deras arbetsinsatser hade Bunge Navy Cup inte kunnat genomföras. Tävlingskommittén vill framföra ett stort TACK till klubbar, föreningar och enskilda, ingen nämnd och ingen glömd, för insatserna vid årets tävling. Tävlingskommittén vill också framföra ett stort TACK till nedanstående företag m.fl. som köpt reklamplats eller på annat sätt sponsrat årets tävling.

ABB installation AB	Dahrves Trav o Ridsport	Gotlands Kommun	Kansum Gotland	Radio Gotland
Anticimex	Dämba Skinnstuga	Gotlands	Kornettens Häst o Släp	Salong Britt
Arka Foods AB	Ebbes Päls	Lantmän/Husbehavet	Kurres El AB	Sibylla
A Carlsson Filmprod AB	Ekonomiwerkstan	Gotlands Tidningar	Lantbr. Länsf. Gotland	Skanska Sydöst AB
ARRIBA	Equestrian Project	Gotlands Travsällskap	Lantbrukskemiska	Skymningsgård
Astrid Rietz	Euro Star AB	Gotlands	Stationen	SLEIPNER
ATG	FARMEK	Trädgårdsprodukter	Laxboden	Slite Semesterby
Bil & Mek	Firma J Nilsson Gräv o	Gotska	L-H Larsson Måleri AB	Snickeri-Service
Blåse	Schakt	Sandåbokeningen	LRF-Revision AB	Solhaga camping
Kalkbruksmuseum	FGÖIK	Gute Miljöisoleri	Länsförsäkringar	Statail i Färösund
BPA Smide AB	Fritidsanläggningen	Gute Zoo	Gotland	Strandskogen
Br Bengtssons Rör AB	Kneipbyn AB	Gösta Erlandsson	Marinen	Sudergårda Grönt
BRS Office AB	Färöföretagarna	Hägarvård Gärd	Maths Röcklinger	Sundsboden
Bunge församling	Färöhus	Hästaffären Bopparve	Mercurina AB	Svalöv/Weibulls
Bungehallen AB	Färösunds cykel	Gård AB	Mikael Cedersten	Taco El Paso HB
Bungemuseet	Färösunds Radio & TV	Ilhre Gärd	N & T Gotlandslinjen AB	TF Häst o Fritid
Byggfirma Ba-Erik	Färösunds Stugor &	IOGT-NTO	Nils-Gösta Wiberg	Toppfrys
Olsson	Båtar AB	Irene Sjöberg-Lundin	Nordbanken	UNG
Byggkonsulterna AB	GB-gläce	Kai-Tryck	Nordkalk Starugs AB	Visby Måbler
Börje Olsson	Gotlands Allehanda	Karl-Johan Bygg	Penninglotteriet	Växthuset
Cafe Lauter	Gotlands Energiverk AB	Kege's Storkök	Pripps	Åkericentralen AB
Cementa AB	Gnisten	KIAB	Radio Four	

Gotlandslinjen
stöder
Gotländsk Ridsport.

GOTLANDSLINJEN

vara bra på flera moment

På morgonen den avslutande dagen är det återigen veterinärbesiktning. Denna besiktning betraktas ofta som ett tävlingsmoment i sig. Ryttaren måste ha stora kunskaper om hur hästen skall skötas, annars är risken stor att hästen anländer till besiktningen med ömma muskler eller ett svullet ben.

HOPPNING

Den avslutande banhoppningen kan förefalla enkel med hinderhöjder på 110 till 120 centimeter. Detta banhoppningsprov medför dock ett antal svårigheter för fälttävlansryttaren:

- hästen kan besväras av träningsverk och stelhet
- hästen gick dagen innan i ett mycket högt tempo, nu skall den visa sig lydig i ett betydligt lägre tempo
- hästen kan tappa respekten för banhoppningsbommar, som faller vid beröring, efter att ha stormat fram över fasta terränghinder Under banhoppningsprovet skall ryttaren visa att hästen fortfarande är lydig och att den har bevarat sin spänst.

FOTO: MAJA HORWITZ

Så här beräknas poängen

Vinner gör det ekipage som har lägst antal straffpoäng efter samtliga moment.

DRESSYR

Straffpoängen i dressyren räknas ut genom att de tre domarnas siffror läggs samman och divideras med tre. Poängen omvandlas till straffpoäng och multipliceras med 0,6 för att dressyren inte skall få allt för stor betydelse för slutresultatet.

UTHÅLLIGHET

Uthållighetsprovet värderas högst och skall betyda mest för slutresultatet. Dressyren har näst högst prioritet, den skall betyda väsentligt mindre än uthållighetsprovet men mer än banhoppningen.

Under uthållighetsprovet bestraffas sekunder över maximitiden. I steeplechasen är straffet 0,8 poäng för en överskriden sekund, i terrängritten är straffet 0,4 poäng för en överskriden sekund. Det är ovanligt att ett ekipage överskrider tempot på någon av de två långsammare faserna.

Runt terrängbanans hinder finns straffområden markerade. Dessa sträcker sig ca tio meter framför och på sidan om hindret samt ca 20 meter efter hindret. Det är endast inom dessa straffområden som ekipaget kan dra på sig fel. För en ryttare som hamnar på glid över ett hinder finns möjligheten att försöka klamra sig fast 20 meter.

På varje hinder finns det markerat hur det skall hoppas. Om en ryttare passerar ett hinder

felaktigt medför detta uteslutning.

En första vägran, utbrytning eller volt bestraffas med 20 poäng, en andra vägran ger 40 poäng och en tredje vägran medför uteslutning. Om en ryttare ramlar av eller rider omkull innebär det 60 straffpoäng, om detta utprepas innebär det uteslutning.

HOPPNING

På hoppbanan finns inga straffområden, här räknas fel oavsett var de sker. Ett nedslag ger fem straffpoäng. En vägran eller olydnad ger 10 straffpoäng, en andra vägran ger 20 straffpoäng och en tredje vägran medför uteslutning.

Om en ryttare ramlar av eller rider omkull innebär det 30 straffpoäng. Överskrids maximitiden här ger det 0,25 straffpoäng per sekund.

Några räkneexempel

Ett par räkneexempel från fjolårets tävling: Slutsegraren i tävlingen, Linda Ahl på Another Angel, låg tvåa efter dressyren med 45,2 straffpoäng. Linda överskred tiden i både steeplechasen och terrängritten och bestraffades med ytterligare fyra straffpoäng. Trots det hade Linda råd med ett nedslag i den avslutande banhoppningen. Linda hoppade felfritt och slutade på 49,2 straffpoäng.

Danske Sören Brink på Alfa låg bra till efter dressyren, 49,8 straffpoäng, och red helt felfritt i terrängen. När Sören red in på hoppbanan red han för en andraplats. Dessvärre rev han tre hinder och sjönk till en sjätteplats. Slutresultatet blev 64,8 straffpoäng.

Ende gotländske deltagaren i tävlingen, Håkan Mattsson på Matros, drog på sig åtskil-

liga straffpoäng i dressyren. Han inledde med 75 och en 37:e plats, därefter började klättringen uppåt. Mattsson var helt felfri i terrängen och fick ett nedslag i banhoppningen. Slutresultatet blev 80 straffpoäng och en trettonde plats.

Regina Lamprecht på gotlandsuppfödda

hästen Kurir noterades för ett medelmåttigt dressyresultat, 58,4 straffpoäng. Genom helt felfria ritter i uthållighetsprov och banhoppning lyckades Regina avancera ända till tredjeplatsen.

FOTO: MAJAHORWITZ

Under steeplechasen är varje sekund viktig. Varje sekund över optimaltiden bestraffas med 0,8 poäng.

i händ
elser
nasce
ntrum!

P4 Radio Gotland
SR 100,2

Norra Gotlands-veckan 18-24 juli

I vintras tog intresseföreningen UNG initiativ till ett möte på Norra Gotland, efter en idé som föddes på Bungetävlingen förra året. Man hade samlats för att diskutera vad som kunde åstadkommas i samband med 1994 års Bunge Navy Cup. Idéerna var många och mötet resulterade i att samordna en mängd evenemang och aktiviteter.

Alltihop kallas nu "Norra Gotlands-veckan" 18-24 juli. Är du gotlänning eller hitrest besökare, kommande vecka är det Norra Gotland som gäller.

Sommarnattsmusik på Fårö

Norra Gotlands-veckan inleds av skön musik i Fårö bygdegård. Förra årets fina initiativ av Irene Sjöberg-Lundin, "sommarnattsmusik på Fårö" fortsätter alltså i år. Varje kväll, måndag-fredag klockan 21.30 kan du avnjuta musiker av högsta klass. En konstutställning pågår hela veckan klockan 10-12. Nyhet för i år är barnteater, tisdagar, onsdagar och fredagar klockan 10.30.

Allmogeregatta i Fårösund

Onsdagen 20 juli är det dags för stor invigning av Bunge Navy Cup klockan 13.00. Innan invigningen anordnas en trevlig kappsegling i Fårösund. Välskötta, gotländska allmogebåtar gör upp strax utanför Fårösunds stränder. Arrangör är Fårösunds Båtklubb. Start klockan 11.00.

Riddare och Sofia Källgren

Efter invigningen av Bunge Navy Cup kan du passa på att ta dig ett dopp i Badhusparken eller göra en liten utflykt till Norra Gotland. Klockan 19.00 händer det saker igen, ett antal riddare utkämpar hårda strider till häst vid Bungemuseet, ett så kallat "Tornerspel". Efter att ha bevittnat denna hårda kamp kan det vara skönt att förflytta sig till Bläse kalkbruksmuseum för att avnjuta en konsert med Sofia Källgren klockan 20.00.

Musikgudstjänst i Bunge kyrka

Den 21 juli är Bunge Navy Cups första tävlingsdag. Ponnyernas dressyr avgörs med start klockan 10.00.

På kvällen anordnas en musikgudstjänst i Bunge kyrka klockan 20.00. Under våren 1994 har kyrkan genomgått en varsam renovering då bland annat kyrkomålningar har framtagits och retuscherats.

Sojdesbränning och spelmän på Bungemuseet

22 juli klockan 10.00, andra tävlingsdagen för Bunge Navy Cup, avgörs dressyr klass 1 och 2. På kvällen klockan 19.00 tänds sojdet inne på Bungemuseet, det handlar om tjärbränning som pågår i två dygn. Spelmän och ett folkdanslag står för underhållningen.

Uthållighetsprovet med terrängritt

Den riktigt stora begivenheten i Bunge Navy Cup är uthållighetsprovet. Hästen och ryttaren får här verkligen visa vad de går för. Tävlingsmomentet startar redan klockan 09.00 den 23 juli med klass 3 (ponny), därefter klass 2 och klass 1. En heldag i Bunge med andra ord.

Avslutning och Museispel

Bunge Navy Cup avgörs den 24 juli. Banhoppningen startar klockan 10.00. Prisceremonin beräknas till cirka 15.00. Direkt efter prisutdelningen anordnas ett särskilt museispel på Bungemuseet. Som åskådare förflyttas du då cirka 150 år tillbaka i tiden, mycket sevärt och trevligt arrangemang.

Natur, kultur och service

Förutom alla de aktiviteter vi räknat upp ovan har Norra Gotland mycket att erbjuda. Fårö till exempel är något alldeles extra med sina raukar, sandstränder, mysiga caféer och restauranger. Längs rauk-kusten i Rute och Helli hittar du mängder av rauk-områden där Lergrav är det vackraste. Att uppleva en solnedgång vid "Stenkusten" är något du kommer att minnas länge.

Bläse kalkbruksmuseum och Bungemuseet är väl värda ett besök. Turistbyrån vid Bungemuseet står till tjänst med utflyktsbeskrivningar och olika tips.

I Fårö bygdegård 18 - 22 juli Sommarnattsmusik

18 JULI

21.30 Invigning

som förrättas av landshövding Thorsten Andersson. Dansare under ledning av koreograf/dansare Helena Högberg dansar in veckan.

ca 22.00 Gotlands Blåsarkvintett i invigningskonsert med musik av bl.a. G. Ligeti och Bo Nilsson.

19 JULI

21.30 Hjärtats sånger och några till Märta Scheele, sopran, Magnus Ricklund, piano, Bengt Magnusson, gitarr och Yasuhito Mori, kontrabas.

20 JULI

21.30 Winduo japansk basist, Yasuhito Mori och svensk flöjtist och saxofonist, Anders Hagberg - i ett möte fyllt av musikalska influenser från hela världen.

21 JULI

21.30 "Vem ropade 'jag' genom min mun"

- en kväll tillsammans med Olof Buckard och Bengt Magnusson, gitarr.

22 JULI

21.30 Käbi Laretei och en flygel

i den svenska sommarnatten med musikalska vindar från Estland.

24 JULI

21.30 Konstutställning

varje dag i bygdegården kl. 10-12

Barnteater

tisdag-onsdag-fredag kl. 10.30. Lokal meddelas i biljettkassan (i bygdegården)

BILJETTKASSAN

är öppen varje dag 10-12 samt varje kväll från kl. 20.30 (18-22 juli)

i bygdegården Tel. 22 34 20

BILJETTPRIS

Konsert: 80,-/person. Barnteater: 30,-

Konsert med Sofia Källgren

Bläse Kalkbruksmuseum
Onsdag 20 juli kl. 20.00

Biljetter säljes vid konserten.
Förköp: Turistbyrån, Domus, Visby, Forsa Livs, Lärbro.

IOGT-NTO-rörelsen

GOTLANDS TIDNINGAR

ARRANGEMANGS SERVICE
Telefon: 08-789 49 19

Bläse kalkbruk

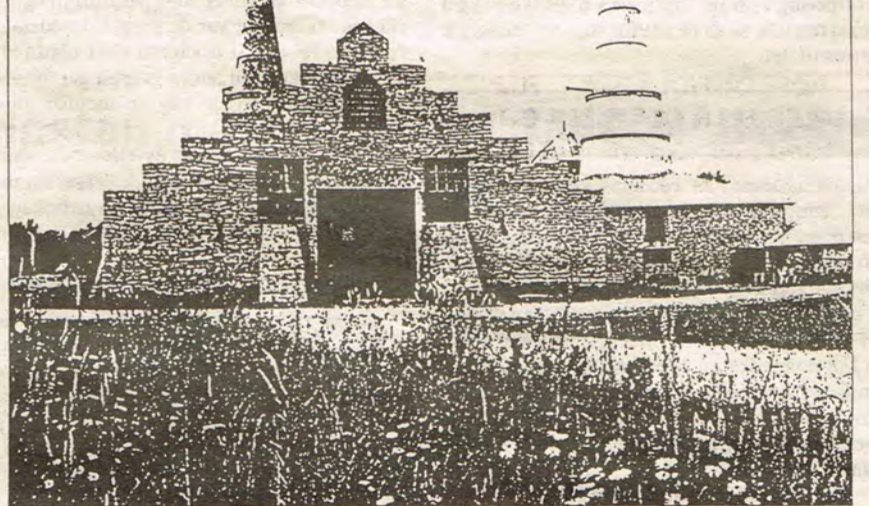

Foto: Inga-Maj Djursson

ett museum som ständigt förändras

Här får du veta mycket om stenindustrin och om arbetarnas liv och villkor på norra Gotland. En särskild utställning berättar om kvinnornas och familjernas tillvaro.

Georg Mobergs berömda skulpturer har också en egen utställning. Ett säreget träsnideri av en stenarbetare.

Vi har också Gotlands längsta järnväg - en spännande åktur till stenbrottet med stentåget och det historiska lokomotivet.

Avgångstider 12.24 och 15.03 dagligen.

Restaurang som serverar lunch och middag, även större sällskap, samt brukscafé.

Många konserter, sång- och musikkvällar ordnas i konsertlokalen.

Titta också in i vårt nya bibliotek och arkiv med arbetarlitteratur. Du kan också få guidning av både äldre och yngre guider med stor kunskap om kalk- och stenindustrin förr och nu.

VIKEN DAG FÖR OSS PÅ BLÄSE!

Muséet och caféet
öppet vardagar

10 - 18

lördag - söndag

12 - 18

Bokningar och
upplysningar
telefon

22 46 62, 22 31 66

Konstutställningar visas i muséet under sommaren.

PROGRAM

Norra Gotlandsveckan

Datum	klockan	Aktivitet	Plats
18/7	19.00	Cirkus Brazil Jack	Fårösund
18/7	21.30	Sommarnattsmusik	Fårö bygdegård
19/7	10.30	Barnteater	Fårö bygdegård
19/7	19.00	Cirkus Brazil Jack	Lärbro
19/7	21.30	Sommarnattsmusik	Fårö bygdegård
20/7	10.30	Barnteater	Fårö bygdegård
20/7	11.00	Kappsegling, Allmogeåtar	Fårösund
20/7	13.00	Invigning Bunge Navy Cup	Bunge Ridcentrum
20/7	19.00	Tornerspel	Bungemuseet
20/7	20.00	Konsert Sofia Källgren	Blåse Kalkbruksmuseum
20/7	21.30	Sommarnattsmusik	Fårö bygdegård
21/7	10.00	Dressyr klass 3, Bunge Navy Cup	Bunge Ridcentrum
21/7	20.00	Musikgudstjänst med Inger Grundi	Bunge kyrka
21/7	21.30	Sommarnattsmusik	Fårö bygdegård
22/7	10.00	Dressyr klass 1 och 2, Bunge Navy Cup	Bunge Ridcentrum
22/7	10.30	Barnteater	Fårö bygdegård
22/7	19.00	Sojdesbränning på Bungemuseet med spelmän och folkdanslag	Bungemuseet
22/7	20.00	Sofia Källgren - Kvällskonsert	Blåse Kalkbruksmuseum
22/7	21.30	Sommarnattsmusik	Fårö bygdegård
23/7	09.00	Uthållighetsprov - Bunge Navy Cup	Bunge Ridcentrum
23/7	10.00	Sojdet brinner och tjäran den rinner	Bungemuseet
24/7	10.00	Hoppning - Bunge Navy Cup	Bunge Ridcentrum
24/7	13.15	Museispel 1800-talsliv	Bungemuseet
24/7	ca 15.00	Avslutning - Priscermoni Bunge Navy	Bunge Ridcentrum
24/7	ca 15.15	Museispel 1800-talsliv	Bungemuseet

BUNGE MUSEET

Onsdag 20 juli kl 19.00
TORNERSPEL på MUSEET!

Fredag 22 juli kl 19.00, SOJDESBRÄNNING!

När skymningen faller tänder vi sojdet och medan röken stiger mot skyn hörs spelmanstoner i ängat, kl 21.00 blir det kvällsvisning med lite geisk och gammal folktrö.

Lördag 23 juli

Sojdet brinner, kom och se hur tjäran rinner

Söndag 24 juli 1800 - TALSLIV!

Gårdens folk arbetar, barnen leker och djuren betar i hagen. Den "engelska tiden" återuppstår, året är 1854, kom och se hur det kanske gick till, kl 13, 15 och ca 15.15

Museet öppet
alla dagar
10.00-18.00

VÄLKOMNA!

Ett samarbete med
Studieförbundet N. avd.
VUXENSKOLAN

Bunge församling

Bunge kyrka har renoverats invändigt under våren 1994.

Kyrkomålningarna har framtagits och retuscherats.

Gör ett besök!

Musikgudstjänst i Bunge kyrka

21 juli kl. 20.00

Inger Grundi, cembalo och sång

"LANTHANDELN MED DE GOTLÄNDSKA SPECIALITÉERNA

RÖKT FÅRFIOL • RÖKTA FLUNDROR • OBESPRUTADE GRÖNSAKER
DIREKT FRÅN ODLAREN • GOTL HONUNGSSENAP (utmärkt att pensla
köttet med, före grillning) GOTL SAFFRANSPANNKAKA • Om vädret
tillåter: FÄRSK FISK VARJE DAG • KÖTTSPECIALITETER KLART ATT
GRILLA • TIPS ON LINE (Oddset m.m.) • GASOL • APOTEKSOMBUD

Precis som min far och morfar
säljer vi Stor Sill direkt från tunnan

9⁹⁰
KG

Grillad färsk
Kyckling
Rå vikt ca 1 kg. St **39:-**

Färskt nystyckat
Lamm
varje dag

Potatissallad
29:90 1Kg

Koggst Arla 50+
Kg **49:80**

Nygrillat
Lamm
varje dag

Lammsmäcka
Fryst, malet och kryddat lammkött, 500 g **25:-**

RABATTKUPONG

Gotländsk
Saffranspannkaka
en underbar gotländsk dessert som avnjuts
med sylt och gräddde, helst ljummen

50%

Max 1 st per kund
VISA KUPONG I KASSAN!

ICA Bungehallen
FÅRÖSUND

Välkommen till Anders Nyström, ICA-handlare
i tredje generationen - med hopp om en fjärde

Bankomat

7-22 ALLA DAGAR
ÄVEN SÖNDAGAR

Stränd Skogen

- Frukostbuffé
- Dagens Rätt
- A la carte
- Fräsch Servicebutik

Vi bjuder på matupplevelser varje dag 08-23.
Måndag o lördag bjuder vi dessutom på
dans & underhållning till 01.00.
Välkomna!

Nyhet
för i år

Familjemeny!

150:- 2 vuxna+2 barn
(under 12 år)

Sudersand Fårö. Tel 22 37 65

Ryttare från sex länder kommer

Fjölårssegrarna Linda Ahl och Karin Johansson under årevaret.

Foto: JAN SCHÖNBERG

Årets tävling i Bunge har högre status än fjölårets tävling. I år ingår Östersjömästerskapet, en tävling som ersätter NM.

en för seniorer, en för unga ryttare och en för ponnyryttare. Sverige är väl representerat i samtliga klasser. Arrangörerna kan glädjas åt det intresse som tävlingen väcker. I år väntas närmare nitio ekipage till start. I fjöl var siffran fyrtyosju.

Jan Jönsson rider

Jan Jönsson är grenledare för det svenska laget. I hans trupp ingår ett antal nya namn som debuterar internationellt.

Jan Jönsson varnar för danske Niels Haugensen, en framgångsrik ryttare som behärskar alla tre momenten lika bra.

– Han har fint flyt nu, dessutom

kommer han med en mycket bra häst. Finland kan också bli farliga. De har en bred trupp att välja ur i Bunge.

Jönsson förutspår att årets tävling blir mycket jämn. Vilka ryttare som kommer att ingå i det svenska laget kommer att stå klart först efter den inledande veterinärbesiktningen.

Jönsson kommer att försöka välja de ekipage som har störst chanser att fullfölja utan missöden. – Det visade sig i fjöl att terrängbanan inte är helt lätt.

Jan Jönsson har själv en lång karriär bakom sig. Redan 1972 tog han brons i OS i München på hä-

sten Sarajevu. Trots sin rutin har han aldrig deltagit i ett NM.

– Det har bara inte blivit så. Det har alltid kolliderat med något annat eller så har jag varit lagledare, förklarar han.

I årets Östersjömästerskap rider han en häst som heter Long John. Ekipaget placerade sig nyligen elva i en internationell tävling i Breda i Holland. Hade inte hästen rivit i banhoppningen hade det blivit en andraplats.

Guld i NM 1992

Jönsson har anledning att tro att banhoppningen ska gå bättre den här gången. Det är inte alls omöj-

ligt att lagledaren Jönsson tar ut den mest rutinerade rytteren, Jönsson, att ingå i laget.

Fjölårets segrare i Bunge, Linda Ahl, finns naturligtvis med i årets staartfält. Hon har bevisat att hon håller internationell klass som senior, genom individuellt guld i NM 1992 och genom segern i Bunge i fjöl. Trots det rider hon i ungdomsklassen.

Hennes häst Another Angel är säker som ett kassaköp enligt Jönsson.

– En klar favorit. En annan ryttare som kommer tillbaka i år är Regina Lamprecht. I fjöl kom hon trea på Kurir.

Emelie och "Bella" representerar Gotland

Två gotländska ryttare, Isabella Zerme och Emelie Ståwing, har fått landslagsledningens förtroende att starta i Bunge.

För "Bella" är det inte första landslagsuppdraget. Hon har tidigare tävlat internationellt med hästen Challenge. Hon ingick bl a i det lag som vann NM i fälttävlan 1991.

I Bunge kommer "Bella" att rida hästen Dynamite, sju år efter Son of a Gun. Dynamite debuterar i de här sammanhangen. Ekipaget kvalificerade sig genom fina resultat i en tredagarstävling i midsommarhelgen.

För Emelie Ståwing, 15 år från Hejde, blir tävlingen i Bunge internationell debut. Hennes ponny Cornish Thyte Skywalker, alltid kallad "Smiler", har dock varit med förut. Han har bl a vunnit EM-guld i lag.

Emelie har blivit uttagen efter att ha ridit fyra kvaltävlingar under våren. Hennes främsta placering är en andraplats i en NM- och EM-kvaltävling i Mölby i juni.

Båda ryttarna tävlar för Gotlands Lantliga Ryttar-förening.

GT. GOTLANDS TIDNINGAR
störst på ön!

SUCCÉ för Bunges fält-tävlan

Måndagen den 2 augusti 1993

Fjölårets tävling i Bunge blev en stor succé.

Arrangemanget föll mycket väl ut, trots att tävlingen är den första i den här storleksordningen på Gotland och trots att arrangörerna hade kort tid på sig för förberedelser.

Totalt 6 500 personer tog del av tävlingen. Med den publiksiffran var Bunge Navy Cup sommarens största sporthändelse på Gotland.

OS är målet för Linda

En ung tjej med långt blont hår och ett smittande leende. En liten brun häst, föga lik fullblodskonkurrenterna, med långa vita strumpor. Detta ekipage charmade publiken när de vann första upplagan av Bunge Navy Cup.

Naturligtvis kommer hon tillbaka i år, Linda Ahl, 21 år, från Göteborg. Hästen hon kommer att rida är den som bar henne till seger i fjöl, Another Angel.

Segern i den internationella tävlingen i Bunge blev genombrottet för det här ekipaget. Sedan vi såg dem sist har de vunnit SM, två gånger.

Nu satsar hon på heltid i två år och ser hur det går

Det ska böjas i tid det som krokigt ska bli. Det ligger någonting i det och visst har hon ridit sedan barnsben, Linda Ahl. När ni har läst hur karriären började kommer ni dock att förvånas över att Ahl är en av landets mest lovande fälttävlansryttare i dag.

Pappa Ahl var kunnig när det gällde travhästar, men uppenbarligen inte lika kunnig när det gällde ridhästar. Unga fröken Ahl, åtta år gammal, såg själv ut den häst som skulle införskaffas. Hon tiggede och bad och fick naturligtvis sin vilja igenom. Pappa köpte, hör och häpna, ett treårigt halvblod till sin åttaåriga dotter!

Den unga hästen, som var på tok för stor och dessutom outbildad, var inte sen att utnyttja situationen.

– Oftast kom jag inte längre än till hagen, säger Linda. Hästen blev kvar ett par år och troligen var det under de här åren som det visade sig att Linda hade vissa egenskaper som kännetecknar en fälttävlansryttare, hon var både orädd och envis.

Gråa hår

Den otroliga fortsättningen på historien är att Sven Ingvarsson, fälttävlansryttare och tränare, tog sig an den lilla tjejen på den allt för stora hästen.

– Vi gav honom allt en hel del gråa hår, skrattar Linda. Det är ingen överdrift när hon säger att Ingvarsson lärt henne allt hon kan.

Till skillnad från sina jämåriga konkurrenter har Linda inte ridit fälttävlan på ponny. Hennes ponnykarriär var mycket kort, en av pappas travare mättes till ponny och deltog i någon hopp tävling. Det var därefter familjen Ahl beslutade att Linda skulle få en "riktig" häst.

Familjen vände sig till Ingvarsson som

kontrade med frågan, vad vill du rida? Linda tyckte att allt var lika roligt så det fick bli fälttävlan. 1989 införskaffades Another Angel, sedan dess alltid kallad "Strumpan".

I dag älskar Linda hästen över allt annat, men det var inte kärlek vid första ögonkastet. Det tog ett halvår innan Linda bestämde sig för "Strumpan". Han var då fem år gammal och hade aldrig startat i fälttävlan.

Året därpå åkte Linda till Waterstock, fälttävlansmetropol nära Oxford, för att träna. Dessvärre skadade "Strumpan" en sena under Irlandsvistelsen. Det var då Toby, läromästaren, införskaffades.

Många medaljer

Toby bar Linda över stock och sten, då och då hängandes i manen. Han lärde henne allt som inte Ingvarsson kunde lära henne.

Linda och Toby har tagit en rad medaljer tillsammans. Det började 1991 när Linda ringde grenledaren och frågade om hon inte, snälla, snälla, kunde få åka med till NM. Tjejen kan tydligen få vem som helst att smälta, för det fick hon. Väl där tog hon guld i mästerskapet för unga ryttare.

Samma år vann de SM för juniorer. Året därpå vann de SM för unga ryttare och fick en biljett till NM för seniorer, för att se och lära. Eftersom Linda Ahl inte vet vad falsk blygsamhet är slog hon till med ett individu-

ellt guld direkt. Under de två framgångsrika säsongerna med Toby kom "Strumpan" i skymundan. Den lilla hästen kände av sin gamla senskada och nu när Linda verkligen fått upp ögonen för fälttävlan visade det sig att "Strumpan" egentligen inte är någon fälttävlanshäst. Han kan helt enkelt inte galoppa så snabbt som det krävs. Bredvid fullbloden i toppkondition ser han ut som en triad ponny.

Sälja "Strumpan"

Våren 1993 var Linda på väg att sälja "Strumpan", men det gick inte, han var henne allt för kär. Under våren tog de några placering i medelsvår och fick en biljett till Bunge.

Väl i Bunge var det "Strumpans" tävling, från dressyr till hoppning. Distanserna var perfekta, tempot lite lägre och underlaget mjukt för de ömtåliga benen.

När glädjetårarna rann den söndagen i juli var det inte för att det var en av Lindas största framgångar som ryttare, nej det var för att det var "Strumpans" stora genombrott.

– Han hade aldrig vunnit förut, alltid kommit i skymundan.

Nu fick han säga "där ser ni!" till alla som tviat. "Strumpan" visade att bara viljan finns där så går det.

Linda liknar gärna sitt och "Strumpans" förhållande vid ett äktenskap, svårt ibland,

Foto: JAN SCHÖNBERG

Fjölårssegraren Linda Ahl återkommer i år. Hon är stor favorit i ungdomsklassen på Another Angel.

underbart ibland.

– Vi har gjort allt tillsammans, vi har verkligen förtroende för varandra. Jag ser på honom hur han mår, jag vet vad han tänker.

Efter segern i Bunge vann Linda och "Strumpan" ungdoms-SM och tidigare under sommaren plockade de hem årets ungdoms-SM.

Förna året kombinerade Linda fälttävlan och studier, inget av det blev helhjärtat. Nu tar ridningen all hennes tid. Linda kommer att ge heltidsatsningen två år och se hur det går.

– Jag vill se om det händer något, om det ger märkbara resultat.

Linda är mycket väl beriden, i stallet har hon fem hästar. Förutom "Strumpan" är det Highlines Main Event, som skall gå den internationella tävlingen i Falsterbo, Purmo, som står skadad för tillfället, och två unghästar som ska gå Breeders-finalerna i Falsterbo.

Hur ser framtidsmålen ut för den här mil-medvetna tjejen?

– Först vill jag rida EM. Sedan satsar jag mot OS, det gör väl alla? Men Atlanta kanske blir för tidigt?

Nej, alla idrottsutövare satsar inte på OS. Däremot är det ingen som blir förvånad om den här respektlösa tjejen när dit.

REPRO TRYCK

GOTLANDS GRAFISKA

Hantverksgatan 5, Box 1076, 621 21 Visby
Tel. 0498-27 95 60, Telefax 27 85 20.

Gotlandslinjen stöder
Gotländsk Ridsport

GOTLANDSLINJEN

HAMMARS

HÄSTBOXAR & UTSTALL

MYCKET STABILA OCH SÄKRA.

Tysta skjutdörrar ger lugn miljö i stallet.

Hästboxar - Utestall - Ventilation - Luftavfuktare - Varmvattensystem

BYGGKONSULTERNA AB
Cypressgatan 1 A, Box 1070
621 21 VISBY Tel 0498-21 51 45

SKYMNINGS Lamm & Fålgård GOTLAND

Gotlands största fålgård med egen tillverkning och försäljning av exklusiva fålgprodukter och garner från gårdens egna lamm.

Monica och Sven Lovén
Skymnings, Fleringe
Tel. 0498-22 45 90

Öppet:
15 maj-17 sept 10-18
därefter per tel.

Under Bunge Navy-dagarna finns
mat, dryck, glass m.m.
till försäljning inom tävlingsområdet

*Nedanstående företag
finns på försäljningsområdet*

SLÖJD
från Lappland
Äkta läderhattar
15% RABATT
(ord 145:-) gäller endast
Bunge Navy Cup dagarna.
Vi finns där!
Vi har även annan sameslöjd.
**Nordkalottens
Hemslöjd**

RIDSPORTSARTIKLAR

**BUNGE NAVY CUP T-SHIRT
SÄLJES PÅ TÄVLINGSOMRÅDET**

Ingrids Hästshop
Västerhejde
Tel. 0498-21 14 36

Sundsboden
Färösund
Tel. 0498-22 16 03

Gute Miljöisolering AB

Tel. 0498-22 33 80, fax 0498 22 32 03
Valleviken 620 34 LÄRBRO

Vi visar

EKOFIBER Isolering

isolering samt
"Glasklara" isolergardinen

HÄSTAFFÄREN Bopparve Gård AB

Under Bunge Navy Cup har vi

15% RABATT

på alla schabrack, västar, ridbyxan "supersits",
täcken samt jodpursskor.

Under tävlingsdagarna är vår butik i Eksta stängd.

I vår monter finner ni också

WISBY *B* **RODYR**
SERVICE

som utför brodyr direkt på schabrack, täcken, västar, kepsar m m.
Även försäljning av handdukar.
VÄLKOMNA!

**GOTLÄNDSKA
ALTERNATIV
ODLARE**

Vi odlar utan
kemiska bekämpningsmedel
och utan konstgödsel

-Precis som det skall vara!

Under Bunge Navy Cup kommer några av våra 70 odlare
att sälja sina produkter och svara på dina frågor om
ekologisk odling.

Väl mött!

**KYLINGE
KÄRRAN**

hittar du hos oss

Priser från

26.000:-

Vi har även
**UNGHÄSTAR
TILL
SALU**

Både halvblod och travare.
Två av dem finns att ses
vid entrén på söndag.

Nils-Gösta Wiberg

Norrvange, 620 34 Lärbro Tel. 0498-22 51 59

Om.

Oturen är framme.
Har du din häst försäkrad hos Slepner behöver du aldrig
fundera över om du har råd med veterinär eller inte.
Hos Slepner är ombuden aktiva och erfarna hästmännis-
kor. Vi vet vad som kan hända och hjälper dig i alla lägen
om olyckan är framme.
Vill du veta mer om fördelarna med Slepner? Ring oss.

 Slepner

Närmaste Slepnerombud hittar du i telefonkatalogens Gula Sidor.
Stockholm 08 - 629 02 50 • Södra Sverige 0431 - 610 65 • Central 036 - 16 65 15 • Norra 090 - 14 02 95, 14 23 60.

FÅRÖ

Gotlands pärla

För många är Fårö ön dit man ständigt återvänder, ön man drömmer om, ön man minns, ön man längtar till. Du som aldrig har varit på Fårö, gratulerar, då har du verkligen något att se fram emot.

Härliga sandstränder

Om du gillar sandstränder kan du få ditt lystmäte tillgodosett.

Hela den nordöstra delen av Fårö är som en enda lång sandstrand med härliga sanddynor och ett klarblått hav som inbjuder till salta bad. Sudersand är den strand där servicen är väl utbyggd med camping, stugby, restauranger, minigolf, affärer med mera. Strax intill Sudersand ligger "Ulla Hau", ett flygsandområde väl värt ett besök. Har du tur träffar du myrlejonet, en sländelarv som bor i gropar där den väntar på att något läckert ska trilla ner.

Vid Ekevikens västra del har fåröborna iordningställt ett sjöräddningsmuseum som minner om den tid då en livräddningsstation låg vid Ekeviken. För visning tag kontakt med Erik Ekström, tel 22 35 30.

Nöjesliv och hålligång

Efter en dag med härliga naturupplevelser och salta bad kan du sjunka ned på någon av Fårös mysiga restauranger och avnjuta en god måltid. Vissa kvällar ordnas underhållning och dans.

Raukarnas rike

På Fårös västsida ligger tre storslagna raukorn. Digerhuvud - Sveriges största sammanhängande raukorn. Mängder av fantasieggande stenstoder tittar på dig då du vandrar längs det 3,5 km långa och 50 meter breda området.

Lanthammarshammar - många anser att detta är Gotlands vackraste raukorn. En promenad här när havet ligger blankt och klapperstranden lyser vit

Foto: MAJA SUSLUN

ger dig ett minne för livet.

I Gamla hamn står rauken "Kaffepannan", den lokala befolkningen säger "Hunden", välj själv. Namnet Gamla hamn minner om en vikingatida hamn som det ännu finns spår efter.

Dämba och Ryssnäs

Den sydligaste delen av Fårö, Ryssnäs, bjuder på en storslagen natur. Strandvallarna framträder tydligt, den ödsliga och karga naturen här ute gör ett starkt intryck.

Engelska kyrkogården är en kvarleva från Krimkriget (1854-1856). Då använde engelska och franska flottan Fårösund som flottbas. Sjömännen drab-

bades av kolera och ett sjukhus byggdes på Ryssnäs.

Norr om Dämba hittar du en så kallad inlandsklint. Från klintkanten har du en vidsträckt utsikt över Limor träsk och de vackra klintängarna.

Fårö - en levande och aktiv bygd

Idag bor det 640 personer på Fårö. På ön finns tre livsmedelsbutiker, skola, kyrka, distriktssköterska, brandkår och ett aktivt föreningsliv. Här finns också mängder av småföretagare som sysslar med allt från alternativodlade grönsaker till bokbinderi. Nedan hittar du namn och telefonnummer till de företagare som gärna ser till att ditt Fåröbesök blir så trevligt som möjligt.

FÅRÖ

Småföretagare på Fårö till nytta och nöje

BENSINSTATIONER

Konsum Svens
Tel. 22 40 40
Blyfri.
Nyströms Livs
Tel. 22 38 55
98 okt.

BIOGRAFER

Sudersands bio
Tel. 22 34 09

BYGG & ANLÄGGNINGAR

Engvall Peter
Tel. 22 42 75
Fårö Byggbutik
Tel. 22 41 74
Fårö Trä och Snickeri
Tel. 22 41 75
Larsson Yngve
Tel. 22 43 23
Ohlsson Bo-Erik
Tel. 22 42 48
Ruthström Bygg & Smide
Tel. 22 34 53
Östergren Conny
Tel. 22 38 63

CAFÉ & RESTAURANGER

Caffe Lauters
Tel. 22 43 06
Fåröhus
Tel. 22 40 10
Fårögården
Tel. 22 36 39
Hagget
Tel. 22 37 70
Ingas Café (Skär)
Carlssons Café och
Restaurang
Tel. 22 36 28
Strandcaféet
Tel. 22 34 75
Strandskogen Restau-
rang&Café
Tel. 22 37 65

CAMPING & STUGOR

Semesterbyn Sudersand
Tel. 22 35 36
Solhaga Camping
Tel. 22 41 43
Strandskogen
Camping&Stugor
Tel. 22 36 72

Sudersands Camping
Tel. 22 34 75
Fåröhus Vårdshus
Tel. 22 40 10
Hagget Bed and Breakfast
Tel. 22 37 65
Gåsemora uthyrningar
Tel. 22 37 36

DANS

Hagget
Tel. 22 37 70
Strandskogen
Tel. 22 37 65

ELEKTRIKER

Fårö El
Tel. 22 12 43

FILMPRODUKTION

Karlsson Arne
Tel. 22 36 37

GRUS & CHAKT

Broman Lars-Erik
Tel. 22 40 30
Nyström Kent
Tel. 22 38 65
Ohlsson Åke

HANTVERK & HEMSLÖJD

Dämba Skinnstuga
Tel. 22 42 45
Ebbes Päls
Tel. 22 37 54
Fårö Textil och Trä
Tel. 22 43 50
Sudergarda Grönt
Tel. 22 36 71

GRÖNSAKER & ROTFRUKTER

Du Riétz Karl-Göran
Tel. 22 35 71
Sudergarda Grönt Ekolo-
giskt
Tel. 22 36 71

LIVSMEDEL

ÖPPET ALLA DAGAR
Konsum Eke
Tel. 22 34 33
Konsum Svens
Tel. 22 40 40
Nyströms Livs
Tel. 22 38 55
Strandskogens Butik
Tel. 22 37 65
Sudersands Camping
Tel. 22 34 75

RÖKERIER

Godman Evert
Tel. 22 41 17

TAXI & BUSSAR

Edmans Rolf
Tel. 22 45 40
Ekström Erik
Tel. 22 35 30
Lickander Rolf
Tel. 22 35 69/200 200

VANDRARHEM

Fårögården
Tel. 22 36 39

Björn har ansvaret för banan

Skickliga hantverkare från GK/KA 3 förverkligar hans idéer

Han har avgörandet i Bunge Navy Cup i sin hand, banbyggaren Björn Kastenman, ansvarig för terrängbanan.

Kastenman är designern som använt det typiskt gotländska när han konstruerat hindrena. Han är också psykologen som planerar bansträckningen med stort kunnande om hästens och ryttarens förutsättningar.

Björn Kastenman, 41 år från Skövde, har ett namn som förpliktigar. Hans far Petrus gjorde sig ett namn även utanför ridsportkretsar när han vann OS i fälttävlan i Stockholm 1956. Hästen som utförde den bragden var Illuster. Banan i Bunge är den första internationella bana Kastenman ritat helt på egen hand. Han menar att förutsättningarna i Bunge är helt unika, även med världsspannande blickar.

– En sådan här chans får man bara en gång i livet.

Från skiss till färdiga hinder

Efterhand som idéerna till de olika hindrena växt fram hos Björn har han skissat ner dem och skickat till GK/KA 3. Idéer och skisser har sedan förverkligats av GK/KA 3:s skickliga hantverkare, en uppgift som de skött med den äran.

SM och ponny-EM

Björn har själv ridit fälttävlan med framgång, även internationellt. Efter ett par års studier hade han svårt att ta sig tillbaka till toppen. Nu är det tio år sedan han slutade tävlingsrida men han har förblivit sporten trogen. Kastenman är en av tre internationella banbyggare i Sverige. Han är dessutom tränare och aktiv i landslag-

"En sådan här chans får man bara en gång i livet"

sledningen.

Ritat banor har Björn gjort sedan barnsben tillsammans med Petrus. Han har tidigare ritat bl a SM och ponny-EM. Till vardags undervisar Kastenman i konstruktionsteknik vid högskolan i Skövde, kunskaper som kan vara värdefulla när en bana skall designas.

En banbyggare har ett antal fasta variabler att beakta, hinders maximala höjd och längd samt banans längd och antal språng. I övrigt är det fritt att låta fantasin flöda.

I Bunge har Kastenman lyft fram det typiskt gotländska. Längs banan återfinns hinder som Ringmuren, Östersjön, Pippis skepp, varpor och en igelkott. Björn besökte bl a Fornsalen och Bungemuseet för att samla idéer till konstverken.

Som banbyggare måste man ha stor kunskap om ekipagens fysiska och psykiska förmåga. Inledningen på en fälttävlansbana är alltid lätt för att ekipaget skall komma igång utan problem och bygga upp självförtroendet.

– Banan skall också avslutas med ett par lätta språng. Har det gått dåligt ute på banan måste ekipaget få bättra på självförtroendet inför nästa start.

Ute på banan radas svårigheterna upp, men inte på rad. Både häst och ryttare behöver repa nytt mod efter svåra hinder. Det är också svårt för ryttaren att hålla koncentrationen på topp hela ritten.

Under fjolårets terrängritt var felen jämnt fördelade över flera olika hinder vilket är ett mycket bra betyg åt banbyggare Kastenman.

FOTO: MAJA SUSLIN

Björn Kastenman har fått mycket beröm för den bana han ritat i Bunge. Bland hindrena finner du många konstverk med gotländsk anknytning.

Överblickbar bana

Terrängbanan i Bunge skiljer sig från andra fälttävlansbanor genom att den är så överblickbar. Det är möjligt för publiken att följa ekipagen runt i stort sett hela banan.

Marken där banan sträcker sig är som gjord för fälttävlan. Det finns stora, plana, gräsbelagda ytor där det går utmärkt att galoppa fort, som under fälttävlans steeplechaseprov. Marken bearbetades för att fungera som flygfält under andra världskriget.

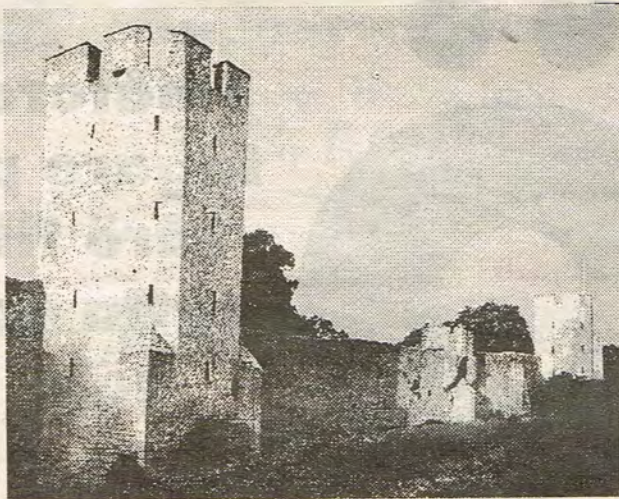
– Det skulle kosta miljoner att åstadkomma något liknande idag, säger Kastenman.

Tävlingsområdet i Bunge är mycket centre-

rat. Inom ett par hundra meters avstånd finns stall, förläggning, tävlingssekreteriat, hopp- och dressyrbana, steeplechasebana, terrängbana och den f d hangar där det serveras lunch och hålls ryttarfest.

Kastenman har aldrig skådat något liknande. Det gamla flygfältet och dess kringliggande byggnader fyller en idealisk funktion som internationell tävlingsarena.

På ett år iordningställdes tävlingsområdet i Bunge, normalt tar det tre år för en internationell tävlingsbana att ta form. Trots det har arrangörerna fått mycket beröm för arrangementet.

Cementa är huvudsponsor till Visby Ringmur!

Cementa sponsrar inte bara renoveringen av Visby Ringmur. I år satsar vi även på "ringmuren" på Bunge Navy Cup. I denna miniatyr är cement en av råvarorna.

Gotlänningarna har bränt kalk för byggnadsändamål sedan urminnes tider. Vi vet att man redan på 1000-talet exporterade sten, och under Medeltiden fraktades tusentals ton kalksten till länderna runt Östersjön. Idag förädlas kalkstenen till bl a cement och mer än 1,5 milj ton skeppas från Slite årligen.

Cementfabriken i Slite räknas till Europas modernaste och effektivaste. Den största ugnen producerar drygt 70 kg cement per sekund! Här arbetar ca 350 personer.

CEMENTA

EUROC

Cementa ingår i Euroc, en internationell byggmaterialkoncern som omsätter 11,5 miljarder kronor och har 8.6 00 anställda.

Handikappade kan se tävlingen på nära håll

I år blir det möjligt även för handikappade att ta del av tävlingen i Bunge. Handikappanpassningen av tävlingsområdet är en gåva från Marinen till drottning Silvia, som värnar mycket om de handikappade, med anledning av hennes femtioårsfirande i år.

där det är möjligt att ta sig fram med rullstol, ett initiativ som även kommer att uppskattas av familjer med barnvagn.

Vid hopp- och dressyrbanorna har några av de bästa platserna reserverats för handikappade.

Handikapparkering

Det kommer att finnas en special handikapparkering och naturligtvis finns det handikapptoletter och servering i markplan. Arrangörerna kommer att tillhandahålla ledsagare för rullstolsbundna som inte har hjälp att tillgå.

Ove Lindström, ordförande i De Handikappades Riksförbund på Gotland, lovordar det här initiativet.

- Det är förnämliga

arrangemang, vi får verkligen se tävlingen på nära håll.

- Vi har aldrig fått en sådan här inbjudan förut så det är svårt att säga hur stort intresset är.

Lindström hoppas naturligtvis att många handikappade tar chansen att åka till Bunge.

"Vi har aldrig fått en sådan här inbjudan"

När arbetet med handikappanpassningen i Bunge tog fart visade det sig att det är något helt unikt att ett arrangemang av Bunge Navy Cups dignitet handikappanpassas.

På Gotland fanns det inte en enda mobil handikapptolett att tillgå. Detta problem har arrangörerna lyckats lösa, nu finns det en mobil handikapptolett som även andra arrangörer kan nyttja.

Det kommer att vara möjligt för handikappade att ta del av samtliga moment i tävlingen. Längs terrängbanan har det anlagts en slinga

I år blir det möjligt för rullstolsbundna att se terrängritten på nära håll.

Gotlandslinjen
stöder
Gotländsk Ridsport

GOTLANDSLINJEN

Röcklingers
Handelsträdgård

- för gotländska grönsaker -

SW

Svalöf Weibull

Vi tror på
långvariga
förhållanden!

Enligt Postens årliga undersökning "Sveriges Kundbarometer" har Europa Möbler landets nöjdaste möbelkunder. Ett klart bevis på att trygghet och kvalitet vinner i längden. Välkommen in och se alla våra nyheter.

Möbler
(detaljister)

VINNARE:

EUROPA MÖBLER

68 poäng
EUROPAMÖBLER

Övriga företag:
Ikea, Mio, Obs Interiör

EUROPA MÖBLER

Visby Möbler

Söderväg 11, 621 22 Visby.

Tel 0498-21 34 76

Måndag-Fredag 10-18

Sommarstängt på Lördagar

VÄXTHUSET

Linds AB
Terra Nova

- ✿ Krukväxter
- ✿ Snittblommor
- ✿ Vackra binderier
- ✿ Plantskoleväxter
vår, sommar, höst

Tel. 27 77 33, 27 77 31
SOMMARTIDER:
Vard. 9-19, lörd-sönd. 9-17

interflora®

BLOMMOGRAM

Gröna Ringen
MÅSTARE
TRÄSKO

Ridsporten är stor på Gotland

Ridsporten blomstrar i Sverige och så även på Gotland. Det är dock svårt att uppskatta ridsportens verkliga utbredning.

Mätt i antal aktiviteter är ridsporten näst största idrott på Gotland, endast fotbollen är större. Detta förhållande stämmer bra överrens med siffrorna för landet i övrigt. På tredje plats kommer ishockey.

Ett av landets hästtätaste län

Denna mätmetod ger ett stort mörkertal inom ridsporten. I statistiken finns bara aktiviteter som anordnas av klubbar och som lockar ett visst antal deltagare. Endast deltagare under 25 år räknas. Detta innebär att all motionsridning och träningsridning som sker hemmavid inte finns med i statistiken.

Christina Mellberg, hästkonsulent på Hushållningssällskapet, uppskattar antalet hästar på ön till 4 500. I denna siffra ingår samtliga hästar; ridhästar, travhästar och avelhästar.

Det råder ingen tvekan om att Gotland är ett av landets hästtätaste län och att hästnäringen ger ett stort antal arbetstillfällen.

1600 medlemmar

På Gotland finns sju ridklubbar som tillsammans har 1600 medlemmar. Klubbarna arrangerar mellan 70 och 80 tävlingsdagar per år.

Liksom i landet i övrigt har antalet tävlingstillfällen och klasser mångdubblats de senaste 20 åren. 1972 gjordes 5 618 starter i landet, 1982 var siffran 33 172 och 1992 hade den stigit till 87 842.

Det tävlas i samtliga ridsportgrenar utom voltige på ön. Fälttävlan har tillkommit de senaste tio åren.

Den gren som växer mest just nu är distansridning, en sport som även mer ovana ryttare kan utöva.

Nationella tävlingar

Två gånger har ridsporten fått utnämningen "årets idrott på Gotland", 1987 och 1990. Till grund för utnämningarna ligger bl a att ridsporten haft framgångsrika representanter på tävlingsbanorna och arrangerat högklassiga tävlingar.

Ett antal större ridsportevenemang har arrangerats på Gotland genom åren. Det började i mitten av åttiotalet med nationella tävlingar för både ponnyer och stora hästar under den så kallade "gotlandsveckan". Ett par år senare drog den populära tävlingen i Sundre igång. 1989 arrangerades junior-SM vid gamla A7 i Visby. Året därpå arrangerades ponny-SM på samma bana.

Den internationella tävlingen i Bunge är det största som arrangerats i ridsportväg på Gotland. Hundratals funktionärer från öns ridklubbar, främst Norra Gotlands RK, och GK/KA 3 rodde det hela i hamn.

I år kompletteras tävlingen i Bunge av ytterligare tre nationella tävlingar. I april arrangerades en omgång av elitserien i hoppning för

ponnyer i Fröjel, veckan före Bunge går den traditionella tävlingen i Sundre och i oktober avgörs SM i distansritt på storsudret.

Gotländsk ridsport har ett stort antal ekipage som tävlar med framgång nationellt och även internationellt. Bland de senaste årens största framgångar kan nämnas att Wisby Ridklubb tog sig till final i lag-SM i hoppning både 1990 och 1993. Dessutom har tre ponnyryttare representerat Sverige utomlands, Malin Pettersson, Jenny Hansson och Anna Kenne.

Dressyrtejen Katja Bergh tog guld i ponny-SM 1991. Hennes mamma tillhör också de främsta i landet eftersom hon rider Grand Prix dressyr.

Ryttar-VM i Haag

I fälttävlan har Isabella Zerme och Erling Johansson stått för de främsta framgångarna. Båda har varit med och ridit hem NM-guld i lag. Erling betraktar dock sin sjätteplats i Falsterbos internationella fälttävlan förra sommaren som sin största framgång. Den som står inför den största utmaningen av alla i år är Margret Edlund, distansryttare från Burgsvik. Hon tog EM-silver i lag förra året med hästen Aska.

I år är de uttagna att representera Sverige vid sommarens ryttar-VM i Haag.

KOMPL. TRÅNS FR. 98:- RIDBYXOR FR. 198:-
RIDHJÄLMAR FR. 279:- KRUBBOR 89:-
RIDSTÖVLAR FR. 159:- SOMMARTACKEN 298:-

Sommar-erbjudanden
gäller 1/6-30/8

TILLFÄLLE
ETT PARTI ENGELSKA
OLJEROCKAR 398:-
PSST
SADLAR
FRÅN 320:-

RIDBYXOR FÖRE 898:-
HÖG MIDJA, HELSKODDA
I KRAFTIGT
STRETCHIGT TYG 398:-

VI HAR ÄVEN
HUND-KATT- OCH
MC PRYLAR!
TEL: 266097
266104

SOMMARKORTET
SE SID 42-43

DAHRVE
TRAV & RIDSPORT

ÖPPET: VARD. 10-19'
LÖRD. 10-16

8KM SÖDER OM VISBY
VÄSTAR 149:- VÄG 142

Visste du att

☐ Svenska Ridsportförbundet består av 870 ridklubbar och 250 000 medlemmar

☐ sju miljoner ridtimmar genomförs varje år på 600 ridskolor

☐ en miljon svenskar har kontakt med ridsport och hästar

☐ en halv miljon svenskar rider för motion och tävling

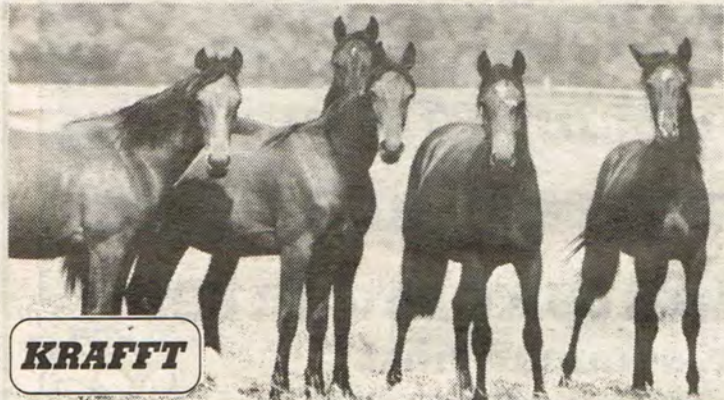
☐ 3 000 handikappade rider regelbundet på 250 ridskolor

☐ det finns ca 12 000 aktiva tävlingsryttare

☐ kvinnor och män tävlar på lika villkor inom ridsporten

FÖR DIG OCH DIN HÄST

KRAFFT

Så här väljer Du rätt
KRAFFT - produkt!

Typ av FODER/HÄST	Lätt arbete FRITIDSHÄST	Träning TÄVLINGSHÄST	Avel FÖL, UNGHÄSTAR
HELFODER - komplett kraftfoder	• RIDER •	• SPORT •	• BREED •
KOMPLETTERINGS-FODER - ges till havre	• BETFOR • • MINER •	• TURBO •	• BREED •
GRUND - konceptet	• GRUND •	• GRUND • • TURBO •	• GRUND • • BREED •
PONNIES	• PONY •	• PONY • • TURBO •	• PONY • • BREED •

ALLTID NÄRA till en foderrådgivare!

Vid Lantmännens länsföreningar finns det minst en KRAFFT-ansvarig som du kan tala utofring med!

Lactamin
SPECIALFODERFÖRETAGET

STALL-UTRUSTNING

- Kutterspån i bal
- Stallgrepar m.m.
- Stallfrisk för friskare djur och bättre miljö

STOR SORTERING ELSTÄNGSEL

KERCKHAERT

Bra sortiment på hästskor

VISBY • SLITE • HEMSE

RIDKLÄDER

Jackor, byxor, västar, stövlar

RIDHJÄLMAR

HÄSTVÅRDSPRODUKTER

RID-SKYDDSVÄSTAR

AIRO
WEAR LIMITED

VISBY • FÄRJELEDEN 5. TEL 0498-21 54 50

SLITE • STORGATAN 104. TEL 0498-22 20 60

HEMSE • RONEVÄGEN. TEL 0498-48 05 20

HusBehovet

BYGG • FRITID • TRÄDGÅRD

FOTO: MAJA HORWITZ

Suderguten Margret Edlund på hästen Aska är uttagen att representera Sverige under sommarens ryttar-VM i Haag.

ridsporten är den stora tjejsporten (83% av medlemmarna är flickor och kvinnor)

Sveriges 200 000 hästar brukar 200 000 hektar mark
ridsporten är den stora ungdomsporten (70% av medlemmarna är under 25 år)

ridsporten är den näst största sporten, efter fotbollen, mätt i lokalt aktivitetsstöd
varannan häst är en ridhäst
hästsektorn omsätter ca tre miljarder kronor om året

KÄLLA: SVENSKA RIDSPORTFÖRBUNDET

GOTLANDS

ÅKERICENTRAL

Skarphällsgatan 20. Box 1163, 621 22 Visby
Telefon 0498-28 28 00
Telefax 0498-21 49 70

89,2 Mhz

89,2 Mhz

89,2 Mhz

89,2 Mhz

89,2 Mhz

Du får alltid dom...

senaste nyheterna, allt om sommarvädret, fräschaste reportagen, livesändningar från konserter runt om på Gotland, evenemangstips och den hetaste topplistan

STÄLL IN 89,2 Mhz

telia mobitel

ICA GNISTEN Tingstäde

Sommarpris!
Kaffe 1/2 kg
Lindwalls **19⁹⁰**

Hel platta
6 kg **225:-**

Videofilmer 3 st
fr **50:-**
Premiärfilmer **35:-**

Beställning av
Landgångar,
Smörgåstårter
i olika storlekar

• Närpostservice-paketutlämning • Faxservice
Välkommen! Lasse med personal

Öppet vard. 9-19, lörd. 9-15 • Tel. 27 40 10

BRS OFFICE AB

ALLT FÖR
DITT KONTOR!

Kopiatorer

Faxar

Skyltar

Service

Kontorsmtrl.

Kontorsmöbler

Våra öppettider:
Mån-Fre 08⁰⁰-17⁰⁰

SKARPHÄLLSG. 13
621 41 VISBY

TEL 0498-24 84 06
FAX 0498-21 46 40

Analyslaboratoriet på Gotland

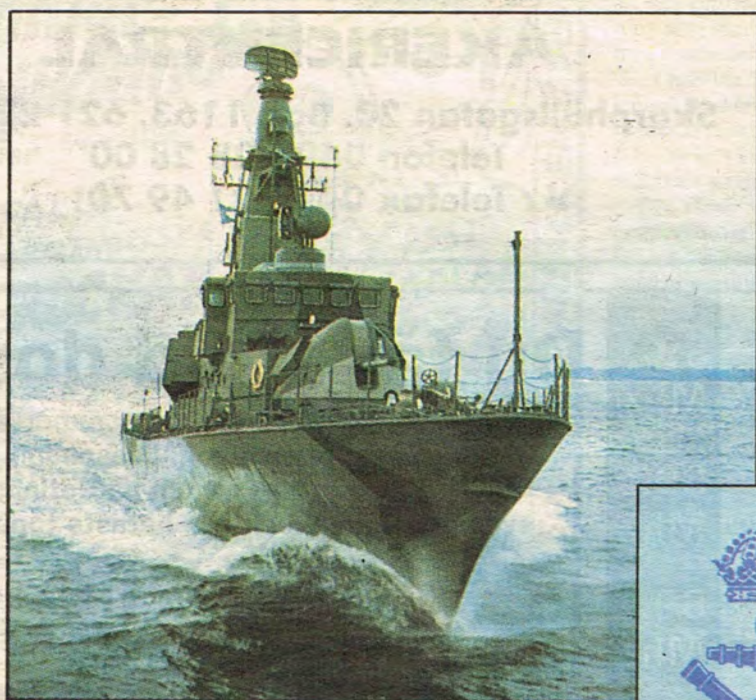
Undersökning av foder,
vatten och livsmedel m.m.

Lantbrukskemiska Stationen

Herkulesvägen 5, Visby
Tel. 21 03 08

Marinen är din – i vått och torrt

För information om utbildning i Marinen kontakta rekryteringsofficeren vid:

Marinledningen	08-788 75 00
Norrlandskustens Marinkommando	0611-85 000
Ostkustens Marinkommando	08-502 65 000
Gotlands Kustartilleriförsvär med KA3	0498-22 14 00
Sydskustens Marinkommando	0455-85 000
Öresunds Marindistrikt	040-735 30
Västkustens Marinkommando	031-69 20 00

FÖRSVARSMAKTEN
HÖGKVARTERET

Marinen är huvudsponsor
för Bunge Navy Cup